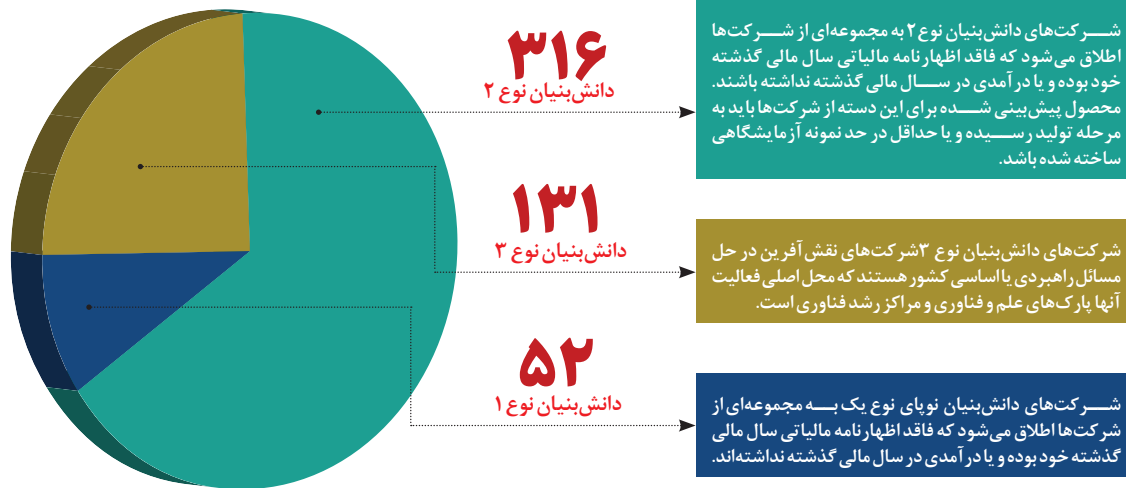

رشد دانش بنیان‌ها در روپی

تعداد دانش بنیان‌های حوزه دارو و فراورده‌های پیشرفته تشخیص و درمان رشد فوق العاده‌ای داشته است

مکمل (مواد مؤثره، اکسپیان و استاندارد)، فرمولاسیون‌های پیشرفته دارویی، مکمل‌ها و آرایشی بهداشتی، دارو، فراورده‌ها و خدمات زیستی و تشخیصی و داروهای گیاهی از جمله عناوین مطرح در فهرست کالا و خدمات حوزه فناوری در حوزه دارو و فراورده‌های پیشرفته حوزه تشخیص و درمان است.

با توجه به رشد چشمگیر شرکت‌های دانش بنیان در عرصه فناوری کشور و براساس آخرین آمارها، ۸۵۰۰ شرکت دانش بنیان در کشور به ثبت رسیده است که تعداد شرکت‌های فعال در حوزه تولید و تأمین دارو و فراورده‌های پیشرفته تشخیص و درمان ۴۹۹ اعلام شده است. تولید مواد اولیه سنتتیک دارویی و

شرکت‌های دانش بنیان نوع ۲ به مجموعه‌ای از شرکت‌ها اطلاق می‌شود که فاقد اظهارنامه مالیاتی سال مالی گذشته خود بوده و یا درآمدی در سال مالی گذشته نداشته باشند. محصول پیش بینی شده برای این دسته از شرکت‌ها باید به مرحله تولید رسیده و یا حداقل در حد نمونه آزمایشگاهی ساخته شده باشد.

شرکت‌های دانش بنیان نوع ۳ شرکت‌های نقش آفرین در حل مسائل راهبردی یا اساسی کشور هستند که محل اصلی فعالیت آنها پارک‌های علم و فناوری و مراکز رشد فناوری است.

شرکت‌های دانش بنیان نوپای نوع یک به مجموعه‌ای از شرکت‌ها اطلاق می‌شود که فاقد اظهارنامه مالیاتی سال مالی گذشته خود بوده و یا درآمدی در سال مالی گذشته نداشته‌اند.

رسیدگی به شکایات دانش بنیان‌ها در مرکز حل اختلاف اختصاصی

قانون جهش تولید دانش بنیان

در ماده ۹ قانون «جهش تولید دانش بنیان» آمده: «قوه قضاییه مکلف است به منظور رسیدگی به کلیه اختلافات در زمینه‌های علمی و فناوری مابین اشخاص، اعم از حقیقی و حقوقی، یا اشخاص حقیقی و حقوقی دانش بنیان، فناور و نخبگان، شعبه یا شعب تخصصی در شوراهای حل اختلاف و دادگاهها، تشکیل دهد. شعب تخصصی موضوع این ماده می‌توانند بین طرفین سازش ایجاد نمایند و یا در صورت توافق طرفین، پرونده را جهت رسیدگی به داوری ارجاع دهند. دستورالعمل نحوه تشکیل شعب مذکور، حداکثر ظرف شش ماه پس از ابلاغ این قانون، توسط رئیس قوه قضاییه تصویب می‌گردد.» در همین راستا، محمد طالبی، حقوقدان و کارشناس شورای حل اختلاف شرکت‌های دانش بنیان به همشهری گفت: «در قانون جهش تولید دانش بنیان اشاره شده است به تشکیل دادگاه‌های تخصصی، شوراهای حل اختلاف و مراکز داوری برای حل و فصل اختلافات میان شرکت‌های دانش بنیان و نخبگان که در فعالیت هستند. معمولاً چون جنبه‌های اقتصادی این فعالیت‌ها پرتنگ است، وجود اختلافات نیز بدیهی به نظر می‌رسد.»

جلوگیری از ترفیق پرونده‌ها

او در ادامه افزود: «برای اینکه چنین اختلاف‌هایی در سیستم‌های قضایی موجب افزایش پرونده‌ها نشود و از طرفی دیگر، چنین مواردی در مجموعه‌های تخصصی مورد رسیدگی قرار بگیرد، شورایی زیرمجموعه قوه قضاییه به نام شورای حل اختلاف تشکیل شده است؛ البته این شورای حل اختلاف، به صورت تخصصی برای دانش بنیان‌ها و نخبگان است که به طور اختصاصی به موضوع‌های حل اختلاف این شرکت‌ها و حوزه مالکیت معنوی و حوزه‌های عمومی و به طور کل مسائلی که برای آنها پیش می‌آید، رسیدگی می‌کند. این شورا هم برای مشورت دادن است و هم برای حل اختلافات میان شرکت‌های دانش بنیان و نخبگان عمل خواهد کرد.»

پیش‌بینی در قراردادهای فی‌مابین

طالبی که مدیر کدکتری حقوق دارد می‌گوید: «شرکت‌های دانش بنیان در قراردادهای فی‌مابین می‌توانند این موضوع را پیش‌بینی کنند که این مرکز برای حل اختلاف‌های احتمالی در نظر گرفته شود. در واقع این مرکز در راستای مصالحه کار می‌کند؛ یعنی تلاش خواهد کرد که طرفین را به مصالحه برساند. البته اگر نتوانستند به صلح برسند، می‌توانند به مراجع بالاتر مراجعه کنند.» او ادامه داد: «به هر حال صلاحیت این مجموعه‌ها محدودیتی‌هایی هم دارد. مادر مصالحه هیچ محدودیتی نداریم، اما در بحث حل اختلاف تا سقف ۲۰ میلیون تومان بیشتر قابلیت رسیدگی نداریم.»

توسعه در یک امر همواره با ایجاد اختلاف‌های کوچک و بزرگی همراه بوده است. حرکت به سمت گسترش شرکت‌های دانش بنیان و استارت آپ‌ها در کشور نیز، به طور حتم مواردی را ایجاد خواهد کرد که نیاز به رسیدگی در محافل قضایی دارد. به همین دلیل در قانون «جهش تولید دانش بنیان» که در روز یازدهم اردیبهشت ماه ۱۴۰۱ در مجلس شورای اسلامی به تصویب رسید و پس از تأیید شورای نگهبان به دولت برای اجرا ابلاغ شد، ماده‌ای هم برای رسیدگی به اختلافات در نظر گرفته شده است. البته این بدان معنی نیست که تا پیش از تصویب این قانون، مراکزی برای حل اختلاف دانش بنیان‌ها و نخبگان در نظر گرفته نشده بود، بلکه با این قانون می‌توان گفت که سازماندهی مناسب تری برای آن شکل گرفته است.

پیشرفت فناوری در کشور به برکت توسعه پهبادی

امیر شلتوکی | کارشناس حوزه دفاعی

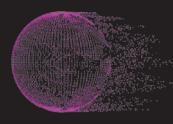
امروز با گسترش کاربردهای پهبادی، بسیاری از ماموریت‌های هواپیماهای جنگنده به پرنده‌های بدون سرنشین محول شده است؛ مانند مأموریت مراقبت، شناسایی، تصویربرداری و حتی جنگ الکترونیک. با این حال باید گفت که دنیا به سمت حذف کامل جنگنده‌ها حرکت نمی‌کند. برنامه‌ای که کشورهای مطرح و در واقع صاحب‌نام و صاحب‌سبک از جمله ایران در حوزه پهبادی دنبال می‌کنند، بحث تلفیق پهبادها با هواپیماهای سرنشین‌دار است. به این صورت که پهباد هدف می‌دهد و جنگنده هدف می‌زند. در واقع این کاری ترکیبی است. یا اینکه پهبادها به عنوان سکوی شناسایی برای هواپیماهای سرنشین‌دار عمل می‌کنند. پهبادها به دلیل ارزان بودن، این قابلیت را دارند که در تیراژ بالا تولید شوند و حتی جای جنگنده‌ها را پر کنند. کما اینکه امروزه پهبادهای انتحاری، در حال گرفتن جای موشک‌های کروز هستند و با هزینه کمتر تمام قابلیت‌های یک موشک کروز را دارند. اما درباره جنگنده‌ها باید گفت طبیعتاً هوش مصنوعی و فناوری‌ها هر قدر هم که پیشرفته باشند، قابلیت تصمیم‌گیری در لحظه یک انسان را ندارند، چون ممکن است موارد زیادی وجود داشته باشد که روی تصمیم‌گیری مؤثر باشد. به خاطر همین موضوع، در حال حاضر افقی برای کنار گذاشتن کامل جنگنده‌های سرنشین‌دار و جایگزین کردن آنها با انواع بدون سرنشین وجود ندارد، بلکه آنچه در عمده کشورها دنبال می‌شود، تلفیق این دو و انجام عملیات مشترک توسط هر دو است.

امروز ما در فناوری‌های مختلف پهبادی چه در حوزه بال و بدنه، چه در حوزه موتور، چه در حوزه اویونیک (تجهیزات الکترونیکی هواپیما) و چه در حوزه سامانه‌های هدایت و کنترل، حرف برای گفتن داریم. بعضی از فناوری‌هایی که در حوزه پهباد به کار گرفته شده است، باعث جهش کشور در آن فناوری‌ها هم شده است. به عنوان مثال، ما به برکت فناوری پهبادی، در حوزه فایبر گلاس و در حوزه متالورژی، برخی صنایع‌مان چند سر و گردن بالاتر رفته‌ایم. پهباد باعث جهش صنعت کامپوزیت ما هم شده است. این ادعا نیست و شواهد و مدعا هم دارد که در واقع پهباد باعث تحول در این صنعت شده است. همین تحولی که در صنعت کامپوزیت شد، وارد سایر صنایع هم شده و آنجا هم مورد استفاده قرار گرفته است. فرمانده سنتکام یا همان فرماندهی مرکزی ارتش ایالات متحده به صراحت اعلام می‌کند که ایران با استفاده از پهبادهایش برتری هوایی را بعد از جنگ کره از ما گرفته است. همین نکته نشان می‌دهد که ایران چه جایگاه قابل توجهی در حوزه پهبادی دارد.

تولید بیش از ۱۱۰۰ محصول نانویی توسط ۳۱۶ شرکت

است، به طوری که یک پنجم تولیدات این حوزه در عرصه نانوفناوری به این حوزه اختصاص یافته است. چند سالی است که به یمن شکل‌گیری زیست‌بوم فناوری و نوآوری در کشور و افزایش رقابت میان فعالان این حوزه برای تولید محصولات با کیفیت و کسب سهم بیشتری از بازار؛ محصولات و خدمات عرضه شده در این زمینه با کیفیت و کمیت بالاتری تولید و روانه بازار می‌شود.

آمارها نشان می‌دهد که تا پایان فروردین ۱۴۰۲ تعداد ۳۱۶ شرکت در حوزه فناوری نانو فعالیت داشته‌اند که این شرکت‌ها ۱۱۹۱ محصول نانو و ۲۴۱ تجهیز نانو را تولید و پس از دریافت گواهی نانومقیاس آن را به بازار عرضه کرده‌اند. در میان حوزه‌های موضوعی که شرکت‌ها در تولید محصولات و تجهیزات فعالیت داشته‌اند، حوزه عمران و ساختمان سهم بالاتری را به خود اختصاص داده